

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

15. oktoober 2020*

Eelotsusetaotlus – Tarbijakaitse – Makseteenused siseturul – Direktiiv 2007/64/EÜ – Artikkel 45 – Direktiiv (EL) 2015/2366 – Artikkel 55 – Raamlepingu lõpetamine – Direktiiv 2014/17/EL – Elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingud – Artikli 12 lõige 1, lõike 2 punkt a ja lõige 3 – Seosmüük – Komplektina müük – Direktiiv 2014/92/EL – Arvelduskontod – Artiklid 9–14 – Arvelduskonto vahetamine – Kohustus kanda krediidilepingus fikseeritud tähtaja jooksul oma tulud krediidiandja juures avatud arvelduskontole otsekorralduse alusel, saades selle eest vastusooritusena individuaalse eelise – Kohustuse kestus – Individuaalse eelise kaotus konto ennetähtaegse sulgemise korral

Kohtuasjas C-778/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Conseil d'État' (Prantsusmaa) 5. detsembri 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. detsembril 2018, menetluses

Association française des usagers de banques

versus

Ministre de l'Économie et des Finances,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan, kohtunikud M. Ilešič, E. Juhász, C. Lycourgos ja I. Jarukaitis (ettekandja),

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: ametnik M. Krausenböck,

arvestades kirjalikku menetlust ja 18. detsembri 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Prantsuse valitsus, esindajad: A.-L. Desjonquères, J. Traband, E. Toutain ja D. Colas,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek, J. Vlácil ja S. Šindelková,
- Euroopa Komisjon, esindajad: D. Triantafyllou ja H. Tserepa-Lacombe,

olles 27. veebruari 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiivi 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2007, L 319, lk 1 ja parandus ELT 2009, L 187, lk 5) artiklit 45; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT 2014, L 60, lk 34, parandus ELT 2015, L 246, lk 11) artikli 12 lõike 2 punkti a ja lõiget 3; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiivi 2014/92/EL maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta (ELT 2014, L 257, lk 214) artikleid 9–14 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2015, L 337, lk 35, ja parandused ELT 2018, L 102, lk 97 ning ELT 2017, L 19, lk 98) artiklit 55.
- 2 Taotlus on esitatud Association française des utilisateurs de bancaires'i (Prantsuse pangaklientide ühing, edaspidi „AFUB“) ja ministre de l'Économie et des Finances'i (majandus- ja rahandusminister, Prantsusmaa) vahelises kohtuvaidluses selle üle, kas määrus, millega kehtestatakse kestus, mille jooksul võib krediidiandja krediidivõtjalt nõuda tema töötasude või samalaadsete tulude regulaarset kandmist arvelduskontole, on õiguspärane.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2007/64

- 3 Direktiivi 2007/64 põhjenduses 29 on märgitud:

„Klientide liikuvuse soodustamiseks peaks tarbijatel olema võimalik ühe aasta möödumisel raamleping tasuta lõpetada. [...]“.

- 4 Direktiivi artikli 45 „Lõpetamine“ lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Makseteenuse kasutaja võib raamlepingu lõpetada igal ajal, välja arvatud juhul, kui pooled on kokku leppinud etteteatamise aja. Etteteatamistähtaeg ei tohi olla pikem kui üks kuu.

2. Pikemaks ajaks kui 12 kuuks või tähtajatult sõlmitud raamlepingu lõpetamine on pärast 12 kuu möödumist makseteenuse kasutajale tasuta. Kõigil teistel juhtudel peavad lõpetamise eest võetavad tasud olema kohased ja kuludega vastavuses.“

Direktiiv 2015/2366

- 5 Direktiiv 2007/64 tunnistati alates 13. jaanuarist 2018 kehtetuks direktiiviga 2015/2366. Viimati nimetatud direktiivi põhjendus 62 on sõnastatud järgmiselt:

„Klientide liikuvuse soodustamiseks peaks tarbijatel olema võimalik raamleping tasuta lõpetada. Lepingute puhul, mille tarbija lõpetab vähem kui kuus kuud pärast nende jõustumist, peaks makseteenuse pakkujatel olema siiski võimalus kohaldada tasusid kooskõlas tarbija poolt raamlepingu lõpetamisest tulenevate kuludega. [...]“.

- 6 Nimetatud direktiivi artikli 55 „Lõpetamine“, millega asendati direktiivi 2007/64 artikkel 45, lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Makseteenuse kasutaja võib raamlepingu lõpetada igal ajal, välja arvatud juhul, kui pooled on kokku leppinud etteteatamise aja. Etteteatamistähtaeg ei tohi olla pikem kui üks kuu.

2. Raamlepingu lõpetamine on makseteenuse kasutajale tasuta, välja arvatud juhul, kui leping on olnud jõus alla kuue kuu. Kui raamlepingu lõpetamise eest võetakse tasu, peavad tasud olema asjakohased ja kuludega vastavuses.“

Direktiiv 2014/17

- 7 Direktiivi 2014/17 põhjendused 15, 24 ja 25 on sõnastatud järgmiselt:

„(15) Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada kinnisvarakrediidilepinguid sõlmivatele tarbijatele kõrgetasemeline kaitse. [...]“

[...]

(24) [...] Krediidilepingu kombineerimine ühe või enama finantsteenuse või -tootega üheks paketiks võimaldab krediidiandjatel mitmekesistada oma pakkumist ja omavahel konkureerida, eeldusel et paketi osasid on võimalik ka eraldi osta. Kuigi krediidilepingu kombineerimine ühe või enama finantsteenuse või -tootega üheks paketiks võib tarbijatele kasulik olla, võib see samuti kahjustada nende liikuvust ja võimet teha teadlikke valikuid, välja arvatud juhul, kui paketi osasid saab osta eraldi. Oluline on vältida tavasid, nagu teatavate toodete seosmüük, mis võivad viia selliste krediidilepingute sõlmimiseni, mis ei ole tarbijate parimates huvides, piiramata siiski komplektina müüki, millest võib tarbijaile kasu olla. Liikmesriigid peaksid siiski jätkama finantsteenuste jaeturgude hoolikat jälgimist, tagamaks et komplektina müük ei moonuta tarbijaile kättesaadavat tootevalikut ja turukonkurentsi.

(25) Üldreeglina ei tohiks seosmüüki lubada, välja arvatud juhul, kui koos krediidilepinguga pakutavat finantsteenust või -toodet ei ole võimalik pakkuda eraldi põhjusel, et see on krediidi lahutamatu osa, näiteks tagatud arvelduskrediidi puhul. Muudel juhtudel võib siiski olla põhjendatud, et krediidiandjad pakuvad või müüvad krediidilepingut ühes paketi maksekonto, hoiukonto, investeerimis- või pensionitootega, kui näiteks kontrol hoitavat kapitali kasutatakse krediidi tagasimaksmiseks või kui see on eeltingimuseks krediidi saamiseks vajalike rahaliste vahendite koondamisele [...]“.

- 8 Selle direktiivi artiklis 1 „Reguleerimisese“ on ette nähtud:

„Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik, millega reguleeritakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte selliste lepingute puhul, mis hõlmavad tarbijatele hüpoteegiga tagatud krediidi andmist või on muul viisil seotud elamukinnisvaraga [...]“.

9 Direktiivi artikli 2 „Ühtlustamise tase“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolev direktiiv ei takista liikmesriike tarbijate kaitseks säilitamast või kehtestamast rangemaid õigusnorme, tingimusel et sellised normid on kooskõlas liikmesriikide kohustustega, mis tulenevad liidu õigusest.“

10 Direktiivi 2014/17 artiklis 4 „Mõisted“ on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

26) „seosmüük“ – krediidilepingu pakkumine või müümine ühes paketis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, kusjuures krediidilepingut eraldiseisvalt tarbijale kättesaadavaks ei tehta;

27) „komplektina müük“ – krediidilepingu pakkumine või müümine ühes paketis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, tehes krediidilepingu samal ajal kättesaadavaks ka eraldiseisvana, kuid mitte tingimata samadel tingimustel kui komplektis kõrvalteenustega;

[...]“.

11 Direktiivi 4. peatükis „Krediidilepingu sõlmimise eel esitatav teave ja tehtavad toimingud“ sisalduvas artiklis 12, mis käsitleb „[s]eosmüüki ja komplektina müüki“, on sätestatud:

„1. Liikmesriigid lubavad komplektina müüki, kuid keelavad seosmüügi.

2. Olenemata lõikest 1 võivad liikmesriigid sätestada, et krediidiandjad võivad nõuda, et tarbija või tema pereliige või lähedane sugulane:

a) avab või säilitab arveldus- või hoiukonto, kui sellise konto ainus eesmärk on kapitali kogumine krediidi tagasimaksmiseks või teenindamiseks või vahendite koondamine krediidi saamiseks või täiendava tagatise andmine krediidiandjale makseviivituse korral;

[...]

3. Olenemata lõikest 1 võivad liikmesriigid lubada seosmüüki siis, kui krediidiandja suudab pädevale asutusele tõendada, et sarnastel tingimustel pakutavad seotud tooted või tootekategooriad, mis ei ole kättesaadavad eraldiseisvana, toovad tarbijatele selgelt kasu, võttes nõuetekohaselt arvesse kõnealuste toodete kättesaadavust ja hindu turul. Käesolev lõige kehtib üksnes toodete puhul, mida turustatakse pärast 20. märtsi 2014.

[...]“.

Direktiiv 2014/92

12 Direktiivi 2014/92 põhjendused 9 ja 12 on sõnastatud järgmiselt:

„(9) Selleks et toetada finantsteenustealast tõhusat ja sujuvat pikaajalist liikuvust, on oluline näha ette ühtsed eeskirjad, et lahendada tarbijate väikese liikuvuse probleem ning eelkõige [...] soodustada maksekontode vahetamist [...].

[...]

- (12) [...] Kõik käesoleva direktiivi sätted peaksid käsitlema maksekontosid, mille abil kliendid saavad teha järgmisi tehinguid: paigutada kontole raha ja võtta välja sularaha, teha kolmandatele isikutele suunatud maksetehinguid ja võtta vastu kolmandate isikute maksetehinguid, sealhulgas teha krediidikorraldusi. Sellest tulenevalt ei tuleks käesolevat direktiivi kohaldada piiratumate funktsioonidega kontode suhtes. Näiteks sellised kontod nagu [...] hüpoteegiarvelduskontod [...] tuleks põhimõtteliselt käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta. Kui aga neid kontosid peaks kasutatama igapäevasteks maksetehinguteks ja kui need peaksid võimaldama kõiki eespool loetletud funktsioone, kuuluvad need käesoleva direktiivi kohaldamisalasse. [...]“.
- 13 Direktiivi artikkel 2 „Mõisted“ sätestab:
- „Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:
- [...]
- 15) „tasud“ kõik tarbija poolt makseteenuse pakkujale maksekontoga seotud teenuste osutamise eest ja nendega seoses makstavad tasud ja trahvid;
- [...]“.
- 14 Nimetatud direktiivi artikkel 9 „Vahetamisteenuse pakkumine“ paneb liikmesriikidele kohustuse tagada, et makseteenuse pakkujad pakuvad vahetamisteenust samas valuutas olevate maksekontode puhul, mis tahes tarbijale, kes avab maksekonto või omab maksekontot asjaomase liikmesriigi territooriumil asuva makseteenuse pakkuja juures.
- 15 Direktiivi 2014/92 artiklis 10 „Vahetamisteenus“ on kehtestatud üksikasjalik kord, mida teenuseosutajad peavad kohaldama tarbija esitatud konto vahetamise taotluste täitmisel.
- 16 Selle direktiivi artikkel 11 „Piiriüleste maksekontode avamise hõlbustamine tarbijate jaoks“ kohustab liikmesriike hõlbustama piiriüleste maksekontode avamist ja paneb selleks paika üksikasjaliku korra.
- 17 Direktiivi artikli 12 „Vahetamisteenusega seotud tasud“ lõigetes 3 ja 4 on sätestatud:
- „3. Liikmesriigid tagavad, et võimalikud tasud, mida edastav makseteenuse pakkuja nõuab tarbijalt tema juures oleva maksekonto sulgemise eest, määratakse kindlaks vastavalt direktiivi [2007/64] artikli 45 lõigetele 2, 4 ja 6.
4. Liikmesriigid tagavad, et võimalikud tasud, mida edastav või vastuvõttev makseteenuse pakkuja nõuab tarbijalt artikli 10 kohase mis tahes teenuse eest, välja arvatud käesoleva artikli lõigetes 1–3 osutatud teenuste eest, on mõistlikud ja kooskõlas kõnealuse makseteenuse pakkuja tegelike kuludega.“
- 18 Direktiivi 2014/92 artikli 13 „Tarbijale tekitatud rahaline kahju“ lõige 1 näeb ette, et liikmesriigid tagavad, et sellise rahalise kahju, mida tarbija kannab otseselt seetõttu, et maksekonto vahetamises osalev makseteenuse pakkuja ei täida artikli 10 kohaseid kohustusi, hüvitab kõnealune makseteenuse pakkuja viivitamata.
- 19 Selle direktiivi artiklis 14 „Vahetamisteenuse kohta esitatav teave“ on kehtestatud kord teabe kohta, mille makseteenuse pakkujad peavad tegema tarbijatele konto vahetamise teenuse kohta kättesaadavaks.

Prantsuse õigus

- 20 9. detsembri 2016. aasta seaduse nr 2016-1691 läbipaistvuse, korrupsioonivastase võitluse ja majanduselu moderniseerimise kohta (loi n° 2016-1691, du 9 décembre 2016, relative à la transparence, à la lutte contre la corruption et à la modernisation de la vie économique; *JORF*, 10. detsember 2016, tekst nr 2) artikli 67 II osa esimese lõigu kohaselt:

„Valitsusel on põhiseaduse artiklis 38 ette nähtud tingimustel õigus võtta kuue kuu jooksul alates käesoleva seaduse väljakuulutamisest määrusega kõik seaduse valdkonda kuuluvad meetmed, mis võimaldavad raha- ja finantsseadustiku artikliga L. 312-1-2 kooskõlas ette näha tingimused, mille korral võib tarbija poolt hüpoteeklaenulepingu sõlmimise ning selle intressimäära taseme siduda krediidi kestuse ajaks tarbija hoiukonto avamisega või tulude otsekorralduse alusel kontole laekumisega, olenemata tulude laadist või päritolust.“

- 21 Raha- ja finantsseadustiku (code monétaire et financier) põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni artikli L. 312-1-2 lõikes I-1on sätestatud:

„Komplektina toodete või teenuste müümine või müügiks pakkumine on keelatud, välja arvatud juhul, kui komplektina pakkumisse kuuluvad tooteid või teenuseid saab osta eraldi või kui need on lahutamatu seotud.“

- 22 Selle seadustiku artikli L. 314-1 lõige I on sõnastatud järgmiselt:

„Arvelduskonto on ühe või mitme isiku nimel olev konto, mida kasutatakse maksetehingute tegemiseks.“

- 23 Tarbijakaitse seadustiku (code de la consommation) artikli L. 313-25 redaktsioonis, mis tuleneb 1. juuni 2017. aasta määrusest nr 2017-1090 kinnisvara laenu pakumiste kohta laenuvõtja töötasu või sellega samastatava tulu arvelduskontole laekumise tingimused (ordonnance n° 2017-1090, du 1er juin 2017, relative aux offres de prêt immobilier conditionnées à la domiciliation des salaires ou revenus assimilés de l'emprunteur sur un compte de paiement; *JORF*, 3. juuni 2017, tekst nr 13), on põhikohtuasja asjaoludele kohaldatavas redaktsioonis ette nähtud:

„Artiklis L. 313-24 nimetatud pakumises:

[...]

10° Märgitakse, kas laenu tingimuseks on seatud artiklis L. 313-25-1 nimetatud tulude otsekorralduse alusel kontole laekumise nõue. Kui see on nii, siis märgitakse selle nõude kestus, vajaduse korral selle konto avamise ja pidamise kulud, millele peab töötasu ja sellega samastatav tulu laekuma, ning krediidiandja poolt vastusooritusena antud individuaalse eelise laad. Pakkumus peab võimaldama selle eelise selgelt kindlaks teha, märkides ära määra tingimused ja muud tingimused, mille alusel see on kehtestatud, ning mida krediidiandja kohaldab, kui laenusaaaja tulude kontole laekumise tingimust enam ei täida.

[...]“.

- 24 Seadustiku artiklis L. 313-25-1, mis lisati sellesse seadustikku määrusega nr 2017-1090, on ette nähtud:

„Krediidiandja võib seada artiklis L. 313-24 nimetatud laenu pakumise tingimuseks, et laenusaaaja töötasu või sellega samastatav tulu peab laekuma otsekorralduse alusel raha- ja finantsseadustiku artiklis L. 314-1 nimetatud arvelduskontole, tingimused et krediidiandja annab vastusooritusena laenusaaajale individuaalse eelise.“

Seda tingimust ei või laenusajale kehtestada kauemaks kui Conseil d'État' dekreediga kindlaks määratud maksimaalseks ajaks. Krediidilepingus ette nähtud tähtaja möödumisel on laenuvõtja omandanud individuaalse eelise kuni laenu lõpuni.

Kui laenusaja ei täida enne selle tähtaja lõppu enam eespool nimetatud tulu otsekorralduse alusel laekumise tingimust, võib krediidiandja esimeses lõigus nimetatud individuaalse eelise kuni laenu lõpuni jäävate osamaksete puhul lõpetada ja kohaldada artikli L. 313-25 punktis 10 nimetatud määratingimusi ja muid tingimusi. [...]“.

- 25 Nimetatud seadustiku artikkel R. 313-21-1, mis lisati seadustikku 14. juuni 2017. aasta dekreediga nr 2017-1099, millega kehtestatakse aeg, mille vältel krediidiandja võib nõuda laenusajalt tema töötasu või sellega samastatava tulu otsekorralduse alusel laekumist arvelduskontole (décret n° 2017-1099, du 14 juin 2017, fixant la durée pendant laquelle le prêteur peut imposer à l'emprunteur la domiciliation de ses salaires ou revenus assimilés sur un compte de paiement; *JORF*, 16. juuni 2017, tekst nr 38), sätestab:

„Artiklis L. 313-25-1 nimetatud töötasu või sellega samastatava tulu otsekorralduse alusel laekumise nõude maksimaalseks kestuseks on määratud kümme aastat pärast krediidilepingu või vajaduse korral algse krediidilepingu lisa sõlmimist.

See kestus ei või mingil juhul ületada krediidilepingu kestust.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 26 AFUB esitas 9. augustil 2017 Conseil d'État'le (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kaebuse, milles palus võimupiiride ületamise tõttu tühistada dekreet nr 2017-1099.
- 27 AFUB väidab eelotsusetaotluse esitanud kohtus selle kohta ühelt poolt, et määrus nr 2017-1090, mille kohaldamiseks on dekreet nr 2017-1099 vastu võetud, eirab direktiividega 2007/64, 2014/17, 2014/92 ja 2015/2366 taotletud pangakontode liikuvuse hõlbustamise eesmärki, sest see lubab krediidiasutustel nõuda tarbijatelt töötasu või sellega samastatava tulu panklaekumist otsekorralduse alusel, ja teiselt poolt, et vaidlustatud dekreet eirab seda sama eesmärki, kuna see määrab maksimaalseks kestuseks, mille jooksul võivad krediidiasutused seada tarbija saadavad individuaalsed eelised sõltuvusse niisugusest otsekorraldusest, kümme aastat.
- 28 Majandus- ja rahandusminister palub jätta kaebuse rahuldamata.
- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et tarbijakaitseadustiku artiklis L. 313-25-1 ette nähtud kord võimaldab krediidiasutustel seada laenuvõtjale kinnisvara puudutava krediidilepingu raames antava individuaalse eelise andmise sõltuvusse kohustusest tagada kindlaksmääratud aja jooksul oma töötasu või sellega samastatava tulu krediidiasutusse laekumine otsekorralduse alusel, kusjuures kohustuse täitmata jätmise enne selle perioodi lõppu toob kaasa selle eelise kaotamise.
- 30 See kohus leiab, et vastus AFUB väidetele sõltub esiteks sellest, kas direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a sätetega – arvestades eelkõige nendes sätetes arveldus- või hoiukontole määratud eesmärki – või sama direktiivi artikli 12 lõike 3 sätetega, on lubatud ühelt poolt krediidiandjal nõuda laenusajalt vastusooritusena individuaalse eelise eest seda, et kõik laenusaja palgatulud või nendega samastatavad tulud peavad laenulepingus kindlaks määratud aja jooksul laekuma arvelduskontole, olenemata laenu suurusest, maksetähtaegadest ja kestusest, ning teiselt poolt seda, et selliselt määratud ajaline kestus võib olla kuni kümme aastat, ilma et see võiks siiski ületada krediidilepingu kestust.

- 31 Teiseks sõltub see vastus sellest, kas ühelt poolt direktiivi 2007/64 artikliga 45, direktiivi 2015/2366 artikliga 55 ja direktiivi 2014/92 artiklitega 9–14, mis käsitlevad pangakontode liikuvuse lihtsustamist ja arvelduskonto sulgemise kulusid, on vastuolus, kui selle konto sulgemisega – mille on laenusaaja avanud krediidilepingu raames krediidiandja juures vastusoorituseks individuaalse eelise eest selleks, et tema tulud laekuksid sellele kontole –, kui see toimub enne lepingus määratud aja lõppu, see eelis kaob, sealhulgas hiljem kui üks aasta pärast konto avamist, ja teiselt poolt, kas nende samade sätetega on vastuolus, et see kestus võib olla kuni kümme aastat või kogu krediidi kestusaeg.
- 32 Nendel asjaoludel otsustas Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas direktiivi [2014/17] [artikli 12 lõike 2 punktiga a], eelkõige arvestades eesmärki, mis sellega on antud arveldus- või hoiukontole, mille avamine või pidamine on sellega lubatud, või [sama direktiivi artikli 12 lõikega 3] on lubatud esiteks krediidiandjal nõuda krediidisajalt individuaalse soodustuse vastusooritusena, et kogu tema töötasu või sellega samastatud tulu laekuks krediidilepingus kindlaks määratud ajavahemiku jooksul teatud arvelduskontole, olenemata laenu suurusest, maksetähtaegadest ja kestusest, ning teiseks on lubatud, et selliselt määratud ajavahemik võib kesta kuni kümme aastat või sama kaua kui lepingu kestus, kui see on lühem?
2. Kas sellel ajal kohaldatava direktiivi [2007/64] artikliga 45, mis on nüüd üle võetud direktiivi [2015/2366] artiklis 55, ning direktiivi [2014/92] artiklitega 9–14, mis käsitlevad pangakontode liikuvuse soodustamist ning arvelduskonto sulgemise tasu, on vastuolus [ühelt poolt] see, et selle konto sulgemine, mille krediidisaja avas krediidiandja juures, et sinna laekuks tema tulu, vastusooritusena krediidilepingu raames kokku lepitud individuaalse soodustuse eest, toob juhl, kui see sulgemine toimub enne selles lepingus määratud ajavahemiku lõppemist, kaasa selle soodustuse kaotamise, sealjuures enam kui aasta pärast konto avamist, ning teiselt poolt, kas nende samade sätetega on vastuolus see, et kõnealune ajavahemik võib kesta kuni kümme aastat või kogu krediidilepingu kestusaja?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 33 Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a ja lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus riigisisese õigusnormid, mis lubavad krediidiandjal nõuda laenuvõtjalt elamukinnisvaraga seotud krediidilepingu sõlmimisel antava individuaalse eelise eest vastusooritusena, et laenuvõtja kogu töötasu või sellega samastatud tulu laekuks selle krediidiandja juures avatud arvelduskontole otsekorralduse alusel, olenemata laenu suurusest, maksetähtaegadest ja kestusest, ja seda kuni kümneaastase ajavahemiku jooksul või kui laenulepingu kestus on lühem, siis vastava kestuse jooksul.
- 34 Direktiivi 2014/17 artiklist 1, nii nagu seda on selgitatud direktiivi põhjenduses 15, nähtub, et selle direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik, millega reguleeritakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte selliste lepingute puhul, mis hõlmavad tarbijatele hüpoteegiga tagatud krediidi andmist või on muul viisil seotud elamukinnisvaraga, et tagada tarbijatele kõrgetasemeline kaitse.
- 35 Selle kohta on nimetatud direktiivi artikli 12 lõikes 1 sätestatud, et liikmesriigid lubavad komplektina müüki, kuid keelavad seosmüügi.

- 36 Mõiste „komplektina müük“ on direktiivi 2014/17 artikli 4 punktis 27 määratletud nii, et see tähendab krediidilepingu pakkumist või müümist ühes pakendis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, tehes krediidilepingu samal ajal kättesaadavaks ka eraldiseisvana, kuid mitte tingimata samadel tingimustel kui komplektis kõrvalteenustega.
- 37 Mis puudutab mõistet „seosmüük“, siis selle direktiivi artikli 4 punktis 26 on see määratletud kui krediidilepingu pakkumine või müümine ühes pakendis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, kusjuures krediidilepingut eraldiseisvalt tarbijale kättesaadavaks ei tehta.
- 38 Sellest järeldub, et nende kahe tehingu, st komplektina müügi ja seosmüügi erinevus selle direktiivi tähenduses seisneb asjaolus, et esimese tehingu raames on tarbijal võimalus osta krediidiandja poolt pakendis pakutavat krediidilepingut ja muid finantstooteid või -teenuseid eraldi, samas kui teisena nimetatud tehingu korral tarbijal seda võimalust ei ole.
- 39 Nimetatud direktiivi artikli 12 lõike 2 punkti a kohaselt võivad liikmesriigid olenemata selle artikli lõikes 1 sätestatud keelust siiski sätestada, et krediidiandjad võivad nõuda, et tarbija või tema pereliige või lähedane sugulane avab või säilitab arveldus- või hoiukonto, kui sellise konto ainus eesmärk on kapitali kogumine krediidi tagasimaksmiseks või teenindamiseks või vahendite koondamine krediidi saamiseks või täiendava tagatise andmine krediidiandjale makseviivituse korral.
- 40 Nii nähtub direktiivi 2014/17 artikli 12 lõigete 1 ja 2 sõnastusest, et kuigi selle direktiiviga põhimõtteliselt keelatakse seosmüük, näeb see siiski erandina sellest keelust ette teatavad rangelt piiritletud olukorrad, milles liikmesriigid võivad sellist tehingut lubada – üks neist olukordadest ongi ette nähtud selle artikli lõike 2 punktis a.
- 41 Samuti nähtub direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 sõnastusest, et see puudutab üksnes seosmüüki ega puuduta komplektina müüki, mis on lubatud vastavalt selle direktiivi artikli 12 lõikele 1.
- 42 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et raha- ja finantsseadustiku artikli L. 312-1-2 lõikes I-1 on sätestatud, et komplektina toodete või teenuste müümine või müügiks pakkumine on keelatud, välja arvatud juhul, kui komplektina pakkumisse kuuluvad tooteid või teenuseid saab osta eraldi või kui need on lahutamatu seotud. Vastates Euroopa Kohtu järelepärimisele selgituste saamiseks, täpsustas eelotsusetaotluse esitanud kohus, et seda sätet tuleb tõlgendada nii, et see keelab seosmüügi ja lubab komplektina müüki direktiivi 2014/17 tähenduses.
- 43 Lisaks nähtub eelotsusetaotlusest, et tarbijakaitseseadustiku põhikohtuasjas kohaldatava redaktsiooni artiklis L. 313-25-1 on ette nähtud, et krediidiandja võib seada laenupakkumise tingimuseks, et laenusaja töötasu või sellega samastatav tulu peab laekuma otsekorralduse alusel teatavale arvelduskontole, tingimusel et krediidiandja annab vastusooritusena laenusajale individuaalse eelise. Selles sättes on lisatud, et ette nähtud tähtaja möödumisel on laenuvõtja omandanud individuaalse eelise kuni laenu lõpuni, täpsustades samas, et kui laenusaja ei täida enne selle tähtaja lõppu enam otsekorralduse tingimust, võib krediidiandja individuaalse eelise kuni laenu lõpuni tasuda jäävate osamaksete puhul lõpetada.
- 44 Sellega seoses tuleb märkida, et Prantsuse valitsus väidab, et nimetatud säte puudutab komplektina müüki, kuna selle valitsuse arvates on krediidiandjad kohustatud pakkuma tarbijatele samal ajal nii otsekorralduse alusel laekumise tingimusega kinnisvaralaenulepinguid kui ka sellist tingimust mittesisaldavaid kinnisvaralaenulepinguid. Seda tüüpi klausli olemasolu või puudumine kuulub seega nende lepingute poolte lepinguvabaduse alla.
- 45 Kui peaks ilmnema, et tarbijakaitseseadustiku artikkel L. 313-25-1 puudutab tõepoolest komplektina müüki – selle kindlakstegemine on üksnes eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne –, siis ei oleks direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkt a käesoleval juhul kohaldatav, kuna viimati nimetatud säte puudutab üksnes seosmüüki, nagu on tõdetud käesoleva kohtuotsuse punktis 41.

- 46 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on siiski kahtlusi seoses tarbijakaitseseadustiku artikli L. 313-25-1 ulatusega. Oma vastuses selgituste saamiseks esitatud järelepärimisele, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 42, märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et küsimuse, kas selles sättes ette nähtud võimalust seada laenu andmine sõltuvusse tingimusest, et tulu laekub krediidiandja juures avatud kontole otsekorralduse alusel, tuleb tõlgendada nii, et see võimaldab seosmüüki või komplektina müüki, saab lahendada alles pärast Euroopa Kohtu vastust eelotsuse küsimusele.
- 47 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artikli 267 järgses menetluses, mis põhineb selgel riigisiseste kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete eristamisel, põhikohtuasja faktiliste asjaolude tuvastamine ja hindamine ning riigisisese õiguse tõlgendamine ja kohaldamine vaid liikmesriigi kohtu pädevuses. Samuti on üksnes asja menetlev ja selle lahendamise eest vastutaval liikmesriigi kohtul kohtuasja eripärasid arvesse võttes õigus hinnata eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks ning Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust (26. mai 2011. aasta kohtuotsus Stichting Natuur en Milieu jt, C-165/09–C-167/09, EU:C:2011:348, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Neil asjaoludel, kuna tarbijakaitseseadustiku artikli L. 313-25-1 ulatuse lõplik hindamine kuulub eelotsusetaotluse esitanud kohtu pädevusse, tuleb esimesele küsimusele vastamiseks lähtuda eeldusest, et see artikkel sätestab erandi seosmüügi keelust, mis on ette nähtud raha- ja finantsseadustiku artiklis L. 312-1-2, millega on Prantsuse õiguskorda üle võetud direktiivi 2014/17 artikli 12 lõige 1.
- 49 Mis puudutab esimesena küsimust, kas direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisese õigusnormid, mille kohaselt võib krediidiandja nõuda laenuvõtjalt, et kõik laenusaja palgatulud või nendega samastatavad tulud peavad laekuma selle krediidiandja juures avatud maksekontole, olenemata laenu suurusest, maksetähtaegadest ja kestusest, siis tuleb vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale võtta arvesse nii nimetatud artikli sõnastust kui ka selle regulatsiooni konteksti ja eesmärgi, mille osa nimetatud säte on (vt selle kohta 26. mai 2016. aasta kohtuotsus Envirotec Denmark, C-550/14, EU:C:2016:354, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Esmalt tuleb seoses direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a sõnastusega rõhutada, et see säte näeb krediidiandjatele ette võimaluse nõuda tarbijalt arvelduskonto avamist üksnes selles sättes ette nähtud eesmärgil, milleks on laenu tagasimaksmise tagamiseks kapitali kogumine, krediidi saamiseks vahendite koondamine või krediidiandjale maksete tasumata jätmise korral täiendavate tagatiste andmine.
- 51 Mis järgmisena puudutab direktiivi 2014/17 eesmärki, siis nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 34, on selle eesmärk tagada elamukinnisvaraga seotud krediidilepinguid sõlmivatele tarbijatele kaitstuse kõrge tase. Nagu võib järeldada direktiivi põhjendusest 24, on selle direktiivi eesmärk samuti kaitsta niisuguste tarbijate liikuvust ning nende võimet teha teadlikke valikuid.
- 52 Viimaseks tuleb seoses direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a kontekstiga märkida, et nagu ilmneb ka käesoleva kohtuotsuse punktist 40, siis kuigi selle direktiivi artikkel 12 keelab lõikes 1 põhimõtteliselt seosmüügi, kuivõrd see võib kahjustada eelmises punktis nimetatud eesmärgi, näeb see artikkel lõikes 2 siiski ette olukorrad, kus liikmesriigid võivad sellist müüki lubada – üks neist olukordadest ongi ette nähtud nimetatud lõike punktis a.
- 53 Kuivõrd direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkt a kujutab endast erandit selle direktiivi artikli 12 lõikes 1 ette nähtud üldreeglile, tuleb seda vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale tõlgendada kitsalt (vt analoogia alusel 22. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Pensionsversicherungsanstalt (tegevuse lõpetamine pärast pensioniikka jõudmist), C-32/19, EU:C:2020:25, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 54 Nagu nähtub ka selle direktiivi põhjendusest 25, annab see erand krediidiandjatele võimaluse nõuda arveldus- või hoiukonto avamist, muu hulgas selleks, et niisugusele, krediidilepingu pakkumuse või müügi osaks olevale kontole kogutaks kapitali krediidi tagasimaksmise eesmärgil, või et sinna koondataks krediidi saamiseks vajalikke rahalisi vahendeid, kui see on krediidi saamise eeltingimus. Sellest järeldub, et laenuvõtjale pandud kohustus oma tulu otsekorralduse alusel niiviisi paigutada on selle sättega põhimõtteliselt kooskõlas.
- 55 Käesoleval juhul ilmneb siiski esimese esitatud küsimuse sõnastusest, et eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et tarbijakaitseadustiku artikkel L. 313-25-1 lubab krediidiandjal seada laenu andmise sõltuvusse laenusaja kogu töötasu või sellega samastatud tulu otsekorralduse alusel arvelduskontole laekumisest, olenemata laenu suurusest, maksetähtaegadest ja kestusest.
- 56 Eeltoodud kaalutlusi arvestades on krediidiandjale antud selline võimalus ebaproportsionaalne, kuna asjasse puutuvad riigisisesed õigusnormid ei näe ette, et arvesse tuleb võtta asjasse puutuva laenu tunnuseid, mis on seotud laenu summa, maksetähtaegade ja kestusega. Otsekorralduse alusel kontole laekumine, mida krediidiandjal on õigus laenuvõtjalt nõuda, võib seega vähemalt teatud juhtudel minna kaugemale sellest, mis on vajalik laenu tagasimaksmiseks, laenu saamiseks või krediidiandjale täiendava tagatise andmiseks maksmata jätmise korral. Ent võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktides 51–54 esitatud asjaolusid, on liikmesriikide võimalus lubada krediidiandjatel tegelda seosmüügiga neile antud üksnes selleks, et saavutada vähemalt üks direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punktis a loetletud kolmest eesmärgist.
- 57 Viimati nimetatud sätte mis tahes muu tõlgendus kahjustaks ühelt poolt selle direktiivi eesmärki, milleks on tagada tarbijate kaitse kõrge tase, kuna teatud asjaoludel ei pruugi laenulepingu sõlmimine koos tingimusega tarbija kogutulu otsekorralduse alusel kontole laekumise kohta, olenemata laenu suurusest, maksetähtaegadest ja kestusest, vastata kõige paremini tarbija huvidele. Teiselt poolt oleks selline tõlgendus vastuolus ka nimetatud direktiiviga taotletava tarbijate liikuvuse eesmärgiga pangandusvaldkonnas, eelkõige juhul, kui tarbija peaks soovima sõlmida mitu laenulepingut erinevate krediidiandjatega.
- 58 Seega tuleb asuda seisukohale, et direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis lubavad krediidiandjal seada laenu andmise sõltuvusse laenusaja kogu töötasu või sellega võrdsustatud tulu otsekorralduse alusel arvelduskontole laekumisest, olenemata laenu suurusest, maksetähtaegadest ja kestusest.
- 59 Lisaks tuleb märkida, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale on liikmesriigi kohus kohustatud riigisese õiguse kooskõlalise tõlgendamise põhimõttest lähtudes tõlgendama riigisest õigust võimalikult suures ulatuses kooskõlas liidu õigusega ja tagama oma pädevuse piires kohtuvaidluste lahendamisel liidu õiguse täieulatusliku toime. See põhimõte nõuab, et liikmesriigi kohus võtaks arvesse riigisest õigust kogumina, hindamaks, millises ulatuses saab seda kohaldada nii, et see ei vii liidu õiguses taotletuga vastupidisele tulemusele (vt selle kohta 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, punktid 75 ja 76, ning 24. juuni 2019. aasta kohtuotsus Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punkt 55).
- 60 Käesoleval juhul peab eelotsusetaotluse esitanud kohus seega kontrollima, kas tarbijakaitseadustiku artiklit L. 313-25-1 on võimalik tõlgendada kooskõlas direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punktiga a. Nii oleks see eelkõige juhul, kui – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 54 – seda riigisest õigusnormi saaks tõlgendada nii, et see lubab krediidiandjal seada laenu andmise tingimuseks, et otsekorralduse alusel laekub üksnes see osa laenuvõtja töötasust või sellega samastatud tulust, mis vastab summale, mis on vajalik krediidi tagasimaksmiseks, krediidi saamiseks või krediidiandjale makseviivituse puhuks täiendavate tagatiste andmiseks direktiivi 2014/17 viidatud sätte tähenduses.

- 61 Mis puudutab teisenä küsimust, kas direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis näevad ette, et ajavahemik, mille jooksul krediidiandja võib nõuda, et laenuvõtja töötasu või sellega samastatud tulu laekuks tingimata otsekorralduse alusel, võib olla kuni kümme aastat või kui krediidilepingu kestus on lühem, siis selle lepingu kestuse jooksul, tuleb tõdeda, et selles direktiivis ei ole ette nähtud selle kestuse piirangut, mille jooksul krediidiandjad võivad vastavalt direktiivi riigisisesesse õigusse üle võtnud riigisisesetele sätetele nõuda, et tarbijal oleks nende juures jätkuvalt avatud arveldus- või hoiukonto. Töötasu otsekorralduse alusel laekumise maksimaalne kestus, mida krediidiandjal on lubatud laenuvõtjalt nõuda, võib seega olla võrdne asjaomase krediidilepingu kestusega, kui otsekorralduse alusel laekumise tingimus, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 56–58, on piiratud sellega, mis on vajalik selles sättes loetletud eesmärkide saavutamiseks, milleks on pakkuda krediidiandjale teatavaid tagatise, mis on seotud krediidi saamise või tagasimaksmisega.
- 62 Arvestades eelkõige direktiivi 2014/17 eesmärki, milleks on tarbijate kaitstuse kõrge taseme tagamine, ning nimetatud direktiivi artikli 2 lõiget 1, mille kohaselt see direktiiv ei takista liikmesriike tarbijate kaitseks säilitamast või kehtestamast rangemaid õigusnorme, tuleb seega asuda seisukohale, et selle ajavahemiku ajaline piiramine, mille jooksul krediidiandja võib nõuda krediidisajaajalt, et tema töötasu või sellega samastatud tulu laekuks otsekorralduse alusel, ei ole vastuolus direktiivi artikli 12 lõike 2 punktiga a.
- 63 Lisaks, võttes arvesse asjaolu, et individuaalne eelis, mida tarbijakaitseadustiku artikli L. 313-25-1 kohaselt tuleb laenuvõtjale pakkuda, kujutab endast vastusooritust krediidiandja juures arvelduskonto avamise eest, kuhu maksed laekuvad otsekorralduse alusel, kuulub niisugune olukord direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a kohaldamisalasse ning järelikult puudub vajadus vastata esimesele küsimusele nimetatud direktiivi artikli 12 lõiget 3 silmas pidades.
- 64 Eeltoodud arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2014/17 artikli 12 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis lubavad krediidiandjal nõuda laenuvõtjalt elamukinnisvaraga seotud krediidilepingu sõlmimisel antava individuaalse eelise eest vastusooritusena, et laenuvõtja kogu töötasu või sellega samastatud tulu laekuks selle krediidiandja juures avatud arvelduskontole otsekorralduse alusel, olenemata laenu suurusest, maksetähtaegadest ja kestusest. Seevastu tuleb seda sätet tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt võib otsekorralduse alusel laekumise kohustuse kestus, juhul, kui see ei puuduta krediidisajaaja kogu töötasu, olla kuni kümme aastat või kui see on lühem, siis võrduda krediidilepingu kestusega.

Teine küsimus

- 65 Võttes arvesse teise esitatud küsimuse sõnastust ja Euroopa Kohtu käes olevat toimikut, tuleb asuda seisukohale, et selle küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas mõistet „tasud“ direktiivi 2007/64 artikli 45 lõike 2, direktiivi 2015/2366 artikli 55 lõike 2 ja direktiivi 2014/92 artikli 12 lõike 3 tähenduses tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab niisuguse individuaalse eelise kaotust, mille krediidiandja andis laenusaja vastusooritusena konto avamise eest tulude otsekorralduse alusel sinna kandmiseks krediidilepingu raames – kaotust, mille põhjustas selle konto sulgemine, ja kui see on nii, siis kas eespool osutatud sätetega on vastuolus niisugused riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt sellise eelise kaotus võib toimuda rohkem kui aasta pärast konto avamist.
- 66 Esiteks, mis puudutab direktiive 2007/64 ja 2015/2366, mis käsitlevad makseteenuseid siseturul, siis esimese direktiivi põhjenduses 29 ja teise direktiivi põhjenduses 62 on märgitud, et klientide liikuvuse soodustamiseks peaks tarbijatel teatavatel tingimustel olema võimalus raamleping tasuta lõpetada. Seda silmas pidades on direktiivi 2007/64 artikli 45 lõikes 1 ette nähtud, et makseteenuse kasutaja võib raamlepingu igal ajal lõpetada, välja arvatud juhul, kui osapooled on kokku leppinud etteteatamise aja ning lõikes 2 on sätestatud, et pikemaks ajaks kui 12 kuuks või tähtajatult sõlmitud

raamlepingu lõpetamine on pärast 12 kuu möödumist makseteenuse kasutajale tasuta. Direktiivi 2015/2366 artikli 55 lõigetes 1 ja 2 on sisuliselt üle võetud direktiivi 2007/64 artikli 45 lõigete 1 ja 2 sisu, ainus erinevus on see, et raamlepingu tasuta lõpetamine eeldab nüüd, et leping on olnud jõus vähemalt kuus kuud.

- 67 Teiseks, mis puudutab direktiivi 2014/92, siis tuleneb selle direktiivi artikli 2 punktist 15, et „tasud“ selle direktiivi tähenduses on kõik tarbija poolt makseteenuse pakkujale maksekontoga seotud teenuste osutamise eest ja nendega seoses makstavad tasud ja trahvid.
- 68 Lisaks on nimetatud direktiivi artikli 12 lõikes 3 ette nähtud, et liikmesriigid tagavad, et võimalikud tasud, mida edastav makseteenuse pakkuja nõuab tarbijalt tema juures oleva maksekonto sulgemise eest, määratakse kindlaks muu hulgas vastavalt direktiivi 2007/64 artikli 45 lõikele 2, mis asendati direktiivi 2015/2366 artikli 55 lõikega 2.
- 69 Ent nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 84 ja 85 sisuliselt märkis, ei ole käesoleval juhul vaidlust selles, et tarbijakaitseadustiku artiklis L. 313–25–1 ette nähtud individuaalse eelise kaotamine on laenulepingu poolte vahel kokku lepitud lepingutingimuse kohaldamise tagajärg, mis seab selle eelise omandamise sõltuvusse sellest, et laenuvõtja tagab oma töötasu või samastatud tulude otsekorralduse alusel laekumise krediidiandja juurde teatava ajavahemiku jooksul, mis on samuti selles lepingus ette nähtud, ning seega ei tulene see kaotus mitte arvelduskonto sulgemisest, mis oli avatud selleks, et laenuvõtja tulu saaks otsekorralduse alusel laekuda krediidiandja juurde, vaid see tuleneb otsekorralduse lõpetamisest. Seega näib, et ka pärast niisuguse otsekorralduse lõpetamist võib selline konto jääda avatuks – seda tuleb kontrollida eelotsusetaotluse esitanud kohtul.
- 70 Seega tuleb tõdeda, et niisuguse eelise kaotust ei saa lugeda tasudeks, mida makseteenuse pakkuja võtab raamlepingu lõpetamise eest või arvelduskonto sulgemise eest direktiivide 2007/64, 2015/2366 ja 2014/92 tähenduses. Järelikult ei ole niisuguste tasude võtmise eeskirjad, mis on nimetatud direktiivides ette nähtud, seda tüüpi eelise kaotamise suhtes kohaldatavad.
- 71 Eeltoodut arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et mõistet „tasud“ direktiivi 2007/64 artikli 45 lõike 2, direktiivi 2015/2366 artikli 55 lõike 2 ja direktiivi 2014/92 artikli 12 lõike 3 tähenduses tuleb tõlgendada nii, et see ei hõlma niisuguse individuaalse eelise kaotust, mille krediidiandja andis laenusajale vastusooritusena konto avamise eest tulude otsekorralduse alusel sinna kandmiseks krediidilepingu raames – kaotust, mille põhjustas selle konto sulgemine.

Kohtukulud

- 72 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010, artikli 12 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisesed õigusnormid, mis lubavad krediidiandjal nõuda laenuvõtjalt elamukinnisvaraga seotud krediidilepingu sõlmimisel antava individuaalse eelise eest vastusooritusena, et laenuvõtja kogu töötasu või sellega samastatud tulu laekuks selle krediidiandja juures avatud arvelduskontole otsekorralduse alusel, olenemata laenu suuruselt, maksetähtaegadest ja kestusest. Seevastu tuleb seda sätet tõlgendada nii, et sellega**

ei ole vastuolus riigisisesed õigusnormid, mille kohaselt võib otsekorralduse alusel laekumise kohustuse kestus, juhul, kui see ei puuduta krediidisaaja kogu töötasu, olla kuni kümme aastat või kui see on lühem, siis võrduda krediidilepingu kestusega.

2. Mõistet „tasud“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiivi 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta artikli 45 lõike 2, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta artikli 55 lõike 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiivi 2014/92/EL maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta artikli 12 lõike 3 tähenduses tuleb tõlgendada nii, et see ei hõlma niisuguse individuaalse eelise kaotust, mille krediidiandja andis laenusajale vastusooritusena konto avamise eest tulude otsekorralduse alusel sinna kandmiseks krediidilepingu raames – kaotust, mille põhjustas selle konto sulgemine.

Allkirjad